

KULTURALNE ZABŁOCIE

- raport z badań

Miejskie Centrum Kultury w Żywcu - klub Papiernik
lipiec, 2014

Autorzy badań:

Magdalena Świergolik Izabela Piętka

Autorka raportu: Magdalena Świergolik

Opracowanie graficzne i projekt loga projektu: Anna Witkowicz

Koordynatorka projektu, skład i opracowanie graficzne raportu: Lilianna Pleńkowska

1

Uznanie autorstwa 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa. Jest to licencja gwarantująca najszerze swobody licencjodawcy. <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>

Zezwala się na korzystanie z raportu „Kulturalne Zabłocie” na warunkach licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 (CC-BY), dostępnej pod adresem <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/> lub innej wersji językowej tej licencji lub którejkolwiek późniejszej wersji tej licencji, opublikowanej przez organizację Creative Commons.

Realizator projektu: MIEJSKIE CENTRUM KULTURY W ŻYWCU

34 – 300 Żywiec, al. Wolności 4
tel. 33 475 11 60 fax 33 475 11 61
e-mail: mck@mck.zywiec.pl www.mck.zywiec.pl

Miejsce realizacji: klub „Papiernik” w Żywcu

ul. Ks. Pr. St. Słonki 31
tel. 33 474 66 86
e-mail: mck.papiernik@poczta.fm facebook: Kulturalne Zabłocie

Składamy podziękowania wszystkim, którzy wzięli udział w diagnozie, szczególne podziękowania kierujemy do grupy wolontariuszy, którzy z ogromnym zaangażowaniem pomagali w przeprowadzeniu badań oraz w organizacji imprezy 14 czerwca 2014 r.

Dziękujemy za udział w konkursie na „Małe Inicjatywy w Zabłociu”.

Spis treści

WSTĘP _____	3
1. PROBLEMATYKA I METODOLOGIA BADAŃ _____	4
1.1. Problematyka badawcza _____	4
1.2. Metody, techniki oraz narzędzie badawcze _____	5
1.3. Dobór próby badawczej i charakterystyka badanej populacji _____	6
2. AKTYWNOŚĆ KULTURALNA MIESZKAŃCÓW ZABŁOCIA - badania ilościowe _____	7
3. BADANIE POTRZEB MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ _____	14
4. INICJATORZY I LIDERZY ŻYCIA KULTURALNEGO - badania jakościowe _____	17
4.1. I. Opis aktywności _____	17
4.2. II. Percepcja miasta/ lokalnego obszaru aktywności własnej _____	20
4.3. III. Percepcja klubu „Papiernik” _____	23
5. BADANIE FOCUSOWE - wnioski _____	24
5.1. Wnioski z badania focusowego z przedstawicielami władz samorządowych instytucji i organizacji _____	24
5.2. Spotkanie z seniorami oraz dorosłymi - wnioski _____	27
5.3. Działania animacyjno-diagnostyczne - wnioski _____	28
7. Dodatkowe elementy badawcze – 14 czerwca 2014 r. (zebrane pomysły) _____	32
PODSUMOWANIE _____	34

WSTĘP

W 2014 roku klub „**Papiernik**”, będący filią Miejskiego Centrum Kultury w Żywcu zdobył grant Narodowego Centrum Kultury i tym samym otrzymał możliwość uczestniczenia w Programie Dom Kultury + *Inicjatywy Lokalne* 2014. Klub Papiernik jest pierwszą i jedyną placówką kulturalną w powiecie żywieckim uczestniczącą w programie.

To duże wyzwanie dla realizatorów projektu, a jednocześnie doskonała okazja do dialogu z mieszkańcami dzielnicy Żywca – Zabłocia i odkrycia ich kulturotwórczego potencjału. Klub „Papiernik”, który swoje początki ma w Zakładowym Domu Kultury działającym przy dawnych Zakładach Papierniczych SOLALI działa w Zabłociu dzielnicy Żywca – realizując ofertę kulturalną skierowaną do wszystkich grup wiekowych. W Papierniku odbywają się zajęcia plastyczne, taneczne teatralne. W ramach klubu funkcjonują dwa zespoły folklorystyczne. Realizowane są również działania projektowe skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży. W ramach posiadanych środków finansowych w klubie są organizowane koncerty, przedstawienia i inne wydarzenia kulturalne dla społeczności lokalnej. Odpłatnie odbywają się zajęcia dla dorosłych, a swoje próby mają tutaj zespoły: „Małe Kino”, The Pryzmats”, „Sublim”. Zabłocie to dzielnica przemysłowa, tutaj znajdują się hurtownie, zakłady produkcyjne m.in. Zakłady Papiernicze SOLALI, czy Żywiecki Browar wraz z Muzeum. W pobliżu klubu działają placówki oświatowe: przedszkole, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna, a także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Wydział Kultury Starostwa Powiatowego w Żywcu.

Do tej pory Klub Papiernik nie miał możliwości przeprowadzenia zaplanowanej i przygotowanej metodologicznie diagnozy. Wiedza o problemach społeczności i potrzebach kulturalnych mieszkańców była efektem z obserwacji bezpośredniej i rozmów z mieszkańcami. Realizacja projektu Dom Kultury+ *Inicjatywy Lokalne* umożliwiła przeprowadzenie rzetelnych badań i nawiązanie bliższych relacji ze społecznością lokalną.

„Kulturalne Zabłocie” to projekt, w ramach którego została przygotowana kulturalno-społeczna mapa dzielnicy i jej zasobów. Zgromadzono w niej wiedzę o instytucjach, stowarzyszeniach i ludziach, dysponujących potencjałem, który warto wykorzystać realizując działania wspierające rozwój kompetencji kulturalnych i społecznych mieszkańców. Dzięki przeprowadzonym badaniom uwidoczniliśmy liderów lokalnych grup, artystów, ludzi obdarzonych talentem, osoby posiadające umiejętności z różnych dziedzin, których predyspozycje i zdolności mogą wesprzeć lokalny rozwój. Poznaliśmy również kulturalne potrzeby mieszkańców Zabłocia.

Wartością dodaną projektu jest powstanie aktywnej grupy młodych ludzi, którzy poświęcili projektowi wiele czasu i entuzjazmu, a w pracy badawczej wykazali się dużą odpowiedzialnością

i ogromnym zaangażowaniem. Mamy nadzieję, że projekt „Kulturalne Zabłocie” przyczynił się w ten sposób do powstania grupy młodych liderów tej społeczności lokalnej.

1. PROBLEMATYKA I METODOLOGIA BADAŃ

1.1. Problematyka badawcza

Przedsięwzięcie badawcze stanowiące pierwszą część realizacji projektu Kulturalne Zabłocie było zogniskowane wokół kwestii dotyczących partycypacji kulturalnej mieszkańców Zabłocia - jednej z dzielnic Żywca oraz poszukiwań możliwości pełniejszego wsparcia i aktywizacji lokalnych liderów inspirujących życie kulturalne społeczności.

Projekt zakłada realizację trzech celów: diagnostycznego, praktycznego oraz aktywizacyjnego. Dotyczy on przygotowania możliwie szerokiej diagnozy potrzeb i możliwości w zakresie aktywności kulturalnej mieszkańców Zabłocia jak również identyfikacji liderów, którzy mogliby inspirować i wspierać mieszkańców w realizacji pomysłów związanych z ożywieniem życia kulturalnego na terenie dzielnicy. Jego celem jest również zwrócenie uwagi osób zaangażowanych w realizację projektu na problematykę aktywności kulturalnej i mobilizacja do czynnego uczestnictwa w życiu kulturalnym podkreślając otwartość Klubu Papiernik i chęć wspierania mieszkańców w tym procesie.

Opracowany raport prezentuje wyniki badań społecznych zrealizowanych wśród mieszkańców Zabłocia w okresie od maja do lipca 2014 r.

Dla przygotowania diagnozy poziomu partycypacji kulturalnej mieszkańców miasta postawiono następujące pytania badawcze:

- ✿ Jak często mieszkańcy Zabłocia spędzają czas wolny w swoim miejscu zamieszkania?
- ✿ Jakie są najczęściej wybierane formy zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców?
- ✿ Czy oferta zorganizowanych form zagospodarowania czasu wolnego jest w Zabłociu zadowalająca?
- ✿ Czy mieszkańcy angażują się w inicjatywy kulturalne, rozrywkowe bądź hobbystyczne w swoim środowisku sąsiedzkim, albo kręgach towarzyskich?
- ✿ Czy mieszkańcy identyfikują lokalnych liderów, którzy realizują ciekawe działania społeczno-kulturalne?
- ✿ Czy zdaniem badanych osoby, które wykazują się indywidualną inicjatywą, kreatywnością, animują działalność artystyczną bądź kulturalną powinni otrzymywać wsparcie od instytucji publicznych np. domu kultury?
- ✿ Czy mieszkańcy podejmują inicjatywy kulturalne w ramach swojej działalności społecznej?
- ✿ Jakie są czynniki motywujące ich do podejmowania inicjatyw społecznych?

- ✳ Czy mieszkańcy Zabłocia dostrzegają w swoim środowisku, osoby, które same tworzą bądź organizują działania artystyczne i kulturalne, a które powinny zostać dostrzeżone i wsparte przez instytucje?
- ✳ Czy mieszkańcy uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych organizowanych w klubie „Papiernik”?
- ✳ Jak często biorą udział w wydarzeniach organizowanych przez klub „Papiernik”?
- ✳ Jakie są najpoważniejsze problemy w podejmowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej dla osób chcących to robić w Zabłociu?
- ✳ Jakim zdaniem mieszkańców działania powinien podjąć klub „Papiernik”, by ułatwić pracę osobom chcącym zaangażować się w działalność kulturalną?

1.2. Metody, techniki oraz narzędzie badawcze

W celu poszukiwania odpowiedzi na postawione pytania badawcze, konieczne stało się zebranie materiału empirycznego o charakterze ilościowym i jakościowym. Dla zgromadzenia danych wykorzystano kilka metod badawczych. W realizacji zdiagnozowania lokalnej społeczności wykorzystano w podejściu ilościowym metodę sondażową. W jej obrębie posłużono się techniką wywiadu kwestionariuszowego. Narzędziem służącym do zebrania opinii respondentów stał się kwestionariusz przygotowany w oparciu o czternaście pytań o zróżnicowanym charakterze. Odrębne narzędzie ilościowe stanowił kwestionariusz przygotowany specjalnie z myślą o młodzieży klasy szkoły gimnazjalnej. Znalazło się w nim siedem zagadnień badawczych.

W ramach badania jakościowego zostało zrealizowanych 21 wywiadów pogłębionych z tzw. „ekspertami społecznymi”. Badanie to zostało skierowane do osób zaangażowanych w życie kulturalne Zabłocia, które ze względu na swoją pozycję i status społeczny posiadają pogłębioną wiedzę na temat aktywności kulturalnej mieszkańców dzielnicy. Dla uzyskania możliwie szerokiej reprezentacji grup społecznych zaproszono do udziału w działaniach diagnozujących osoby działające na rzecz zróżnicowanych środowisk i grup.

Przeprowadzono również dwa wywiady zogniskowane (fokusowe). Zaproszono do nich seniorów, z uwagi na potrzebę pogłębienia wiedzy na temat ich potrzeb, ograniczeń, ale i potencjału. W przypadku drugiego wywiadu, o zabranie głosu na temat kondycji lokalnej kultury poproszono przedstawicieli władz samorządowych, dyrektorów lokalnych instytucji oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych współpracujących z klubem „Papiernik”.

Dodatkowymi działaniami badawczymi o charakterze jakościowym były warsztaty dramy przeprowadzone dla uczniów Zespołu Szkół Budowano-Drzewnych w Żywcu, a z kolei podczas imprezy artystycznej pod nazwą „KULTURALNE ZABŁOCIE” 14 czerwca br. zbierano opinie mieszkańców wykorzystując takie narzędzia jak: „*DRZEWKO ŻYCZEŃ*” czy „*DOM KULTURY NA KÓŁKACH*”.

1.3. Dobór próby badawczej i charakterystyka badanej populacji

Materiał ilościowy został pozyskany na podstawie próby dobranej w celu uzyskania możliwie reprezentatywnych wyników, a przy doborze uwzględniono następujące zmienne takie jak płeć, wiek (w podziale na kategorie) oraz miejsce zamieszkania respondentów. Dodatkowo, w przypadku badań ilościowych młodzieży gimnazjalnej przeprowadzono je na próbie, którą stanowiły wytypowane przez dyrektorów szkół oddziały klasowe.

Oprócz danych o charakterze ilościowym zgromadzony został materiał jakościowy zebrany podczas dwudziestu jeden wywiadów eksperckich o niskim stopniu standaryzacji oraz dwóch wywiadów fokusowych. Różnorodność zebranych treści pozwala na uzyskanie wielu perspektyw w analizie kwestii stanowiących wątki problemowe.

Tak zakrojony dobór próby nie może gwarantować reprezentatywności wyników, jednak z uwagi na szeroki przekrój społeczny respondentów oraz zróżnicowane podejście metodologiczne, zebrane dane mogą stanowić wiarygodną podstawę do formułowania wniosków i uogólnień dotyczących założonych obszarów problemowych.

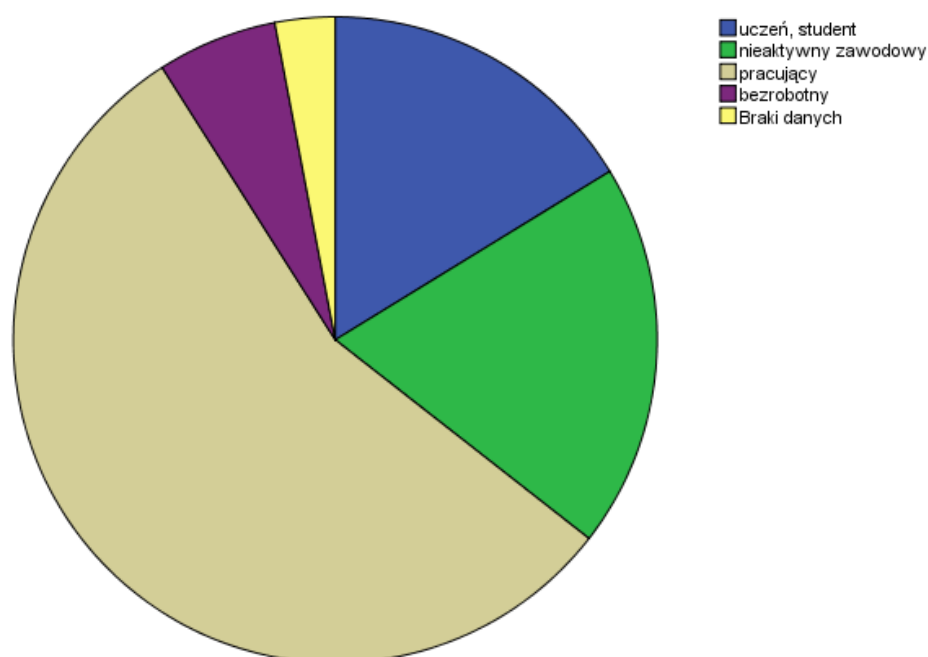
Badania ilościowe zostało przeprowadzone na próbie 166 osób (N=166) w okresie od maja do lipca 2014r.

Pod względem miejsca zamieszkania 89% badanych stanowią mieszkańcy Zabłocia, a wśród innych wymienianych miejsc zamieszkania znalazły się: inne dzielnice Żywca, a także gminy: Węgierska Górka, Rychwałd, Cięcina.

Grupa ankietowanych w podziale na płeć rozkłada się w miarę podobnych proporcjach uwzględniając 59% kobiet i 41% mężczyzn. W najmniejszym stopniu reprezentowane są osoby poniżej 18 roku życia (1,8%) oraz seniorzy pow. 65 roku życia (7,3%). Z myślą o badaniu preferencji młodzieży przygotowano odrębne badanie ankietowe, a potrzeby osób starszych doprecyzowują badania jakościowe. Najliczniejszą podgrupę stanowią, dojrzały, aktywni zawodowo mieszkańcy Zabłocia w wieku 36-45 lat (23,6%). Nieco mniej jest młodych ludzi w wieku 18-25 lat (19,4%), oraz w wieku 55-65 lat (17%), 46-55 lat (15,8%) 26-35 lat (15,2%).

Do udziału w badaniu zostały zaangażowane w większości osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym i wyższym (po 47%), niewielki odsetek stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym (3,7%) i podstawowym (2,4%). W podziale ze względu na status na rynku pracy najwięcej jest osób pracujących – 57,1%, później nieaktywnych zawodowo - 19,9%, uczniów i studentów – 16,8% oraz bezrobotnych 6,2%.

Status na rynku pracy

Wykres nr 1. Status na rynku pracy

Źródło: Badania i obliczenia własne

W grupie osób aktywnych zawodowo najczęściej wymienianymi zawodami były: nauczyciel, handlowiec, menager, pedagog, pracownik fizyczny, sprzedawca co w dużym stopniu może zróżnicować ich status społeczny, zawodowy i materialny.

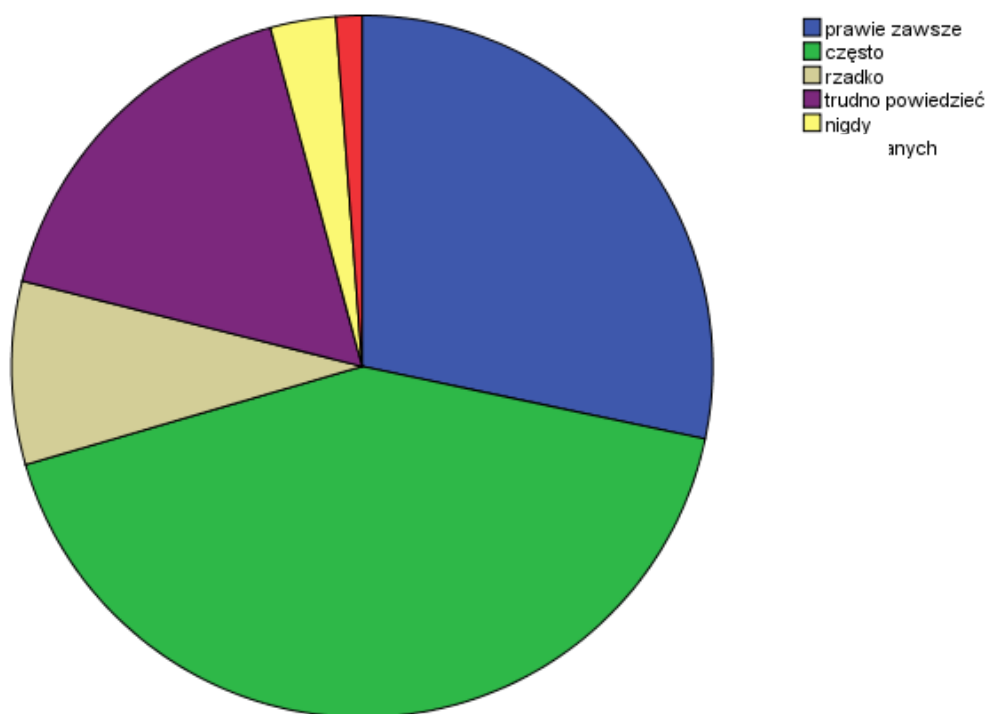
Różnorodna wewnętrznie grupa respondentów była badana pod kątem czynników istotnych dla organizatorów życia kulturalnego w Zabłociu.

2. AKTYWNOŚĆ KULTURALNA MIESZKAŃCÓW ZABŁOCIA - badania ilościowe

Jedną z ważniejszych kwestii była chęć poznania sposobów spędzania czasu wolnego badanych osób, najchętniej wybieranych form aktywności oraz ich odniesienia się do możliwości spędzenia go w miejscu zamieszkania.

Okazuje się, że większość mieszkańców spędza swój wolny czas na Zabłociu, sporadycznie wyjeżdżając gdzieś dalej.

Częstotliwość spędzania czasu wolnego w miejscu zamieszkania

8

Wykres nr 2. Częstotliwość spędzania czasu wolnego w miejscu zamieszkania

Źródło: Badania i obliczenia własne

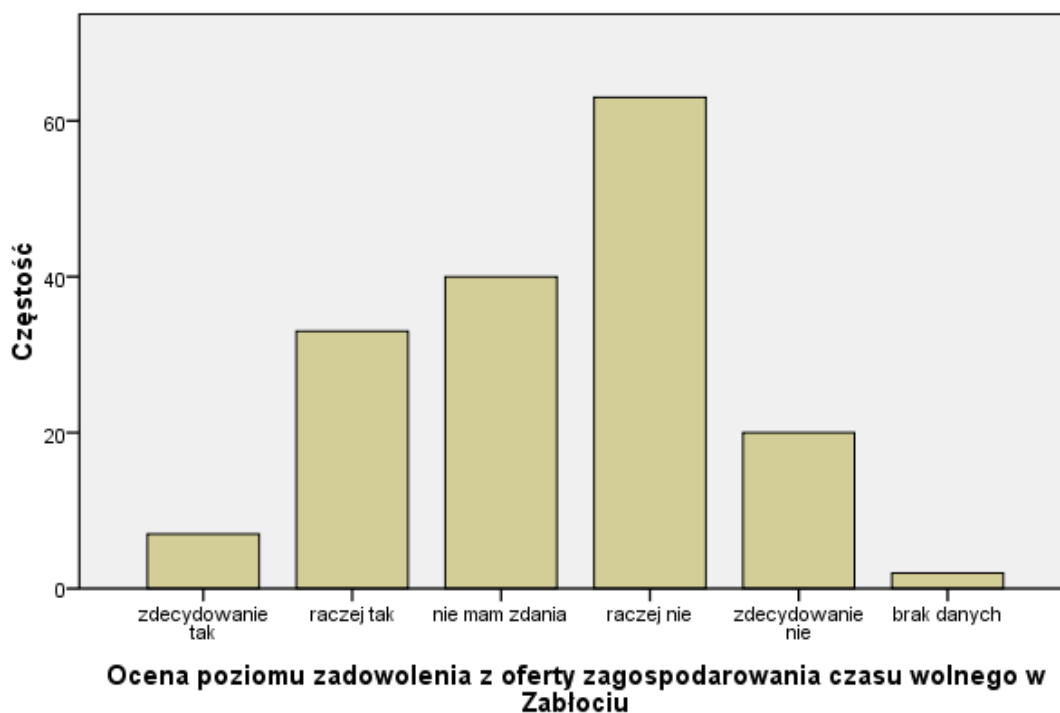
Analizie poddano sposoby zagospodarowania czasu wolnego. Spośród zaproponowanych form wskazywano najczęściej:

- ✦ spotkania z rodziną i przyjaciółmi – 52,7%
- ✦ uprawianie sportu, zwiedzania, podróżowanie, jako forma spędzania czasu wolnego – 24,2%;
- ✦ hobby jako forma spędzania czasu wolnego – 19,4%;
- ✦ oglądanie telewizji – 13,9%;
- ✦ chodzenie do kina, teatru, domu kultury, jako forma spędzania czasu wolnego – 12,2%;

Spośród wymienianych innych pomysłów spędzania czasu wolnego wymieniano: prace w ogródku, słuchanie muzyki, udział w ciekawych wydarzeniach, aktywność twórcza - czytam, piszę, słucham.

Ważnym aspektem przeprowadzonej diagnozy była ocena poziomu zadowolenia z oferty zagospodarowania czasu wolnego w Zabłociu oraz poziomu uczestnictwa mieszkańców w lokalnych inicjatywach kulturalnych.

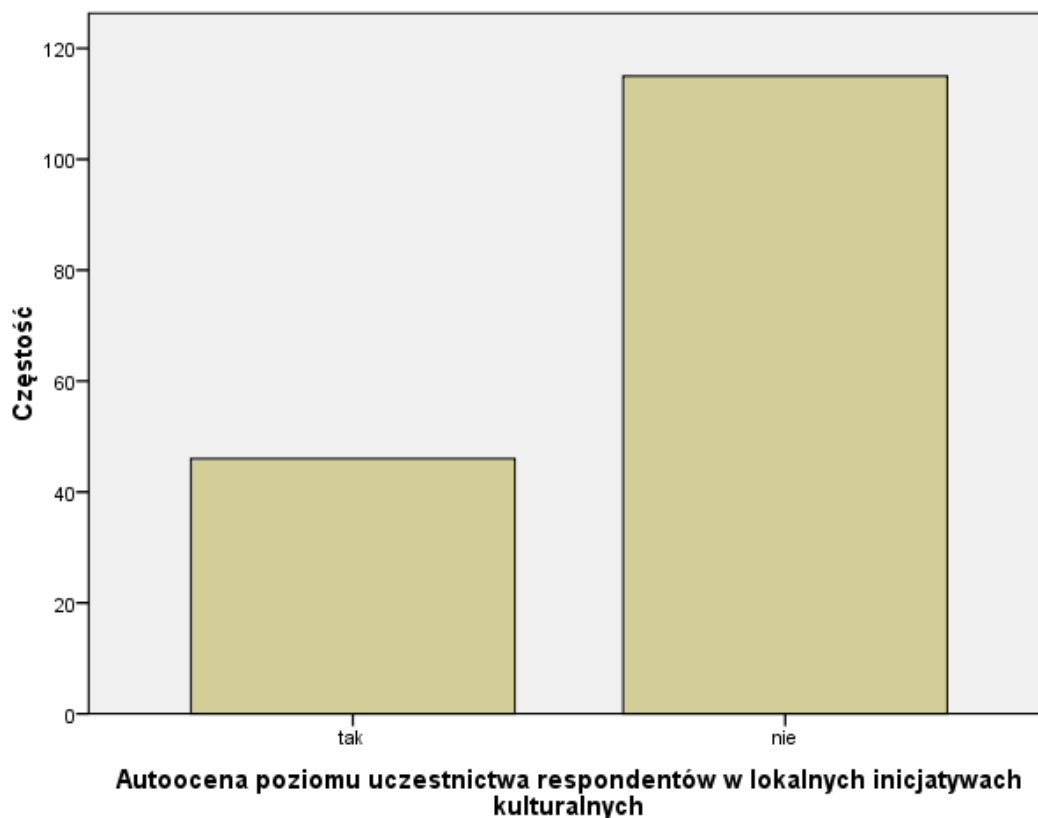
Ocena poziomu zadowolenia z oferty zagospodarowania czasu wolnego w Zabłociu

Wykres nr 3. Ocena poziomu zadowolenia z oferty zagospodarowania czasu wolnego w Zabłociu

Źródło: Badania i obliczenia własne

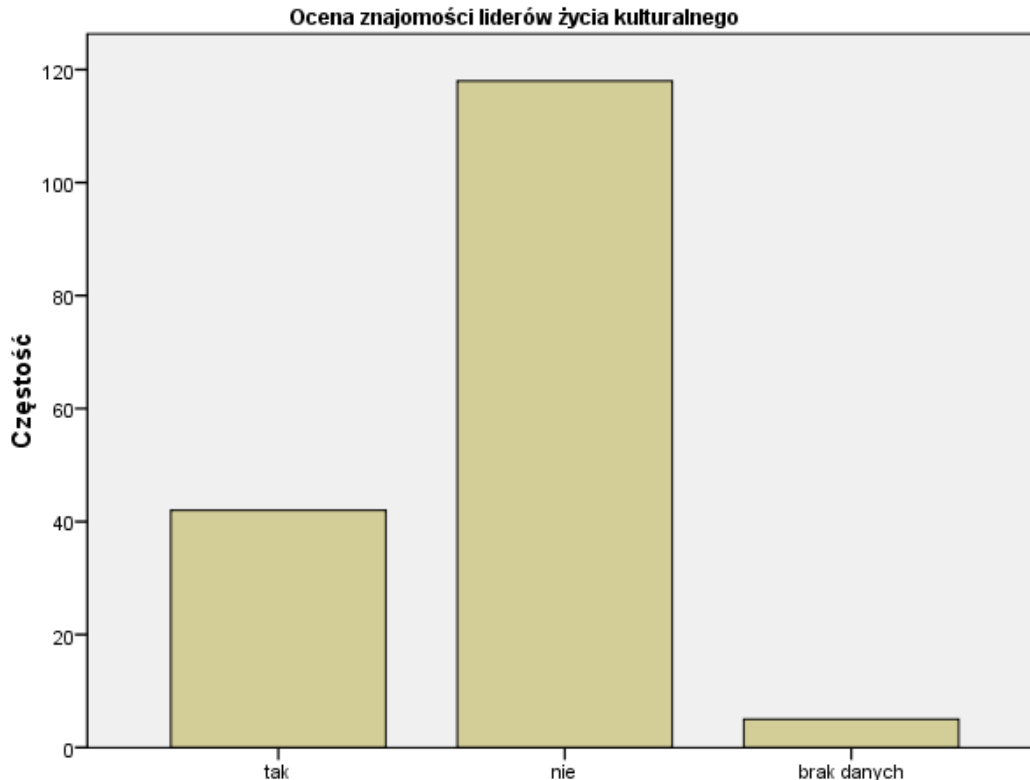
Z analizy danych wynika, iż dostępna oferta kulturalna nie jest szczególnie wysoko oceniana. Przeważają tu opinie świadczące o braku entuzjazmu dla proponowanych form aktywności, braku zainteresowania i wiedzy na temat życia kulturalnego dzielnicy Zabłocie. Z niezbyt wysoką oceną dostępnej oferty kulturalnej idzie w parze niski poziom zaangażowania w inicjatywy kulturalne, rozrywkowe i hobbystyczne. Spośród osób uczestniczących w badaniu 28,6% deklaroowało, iż uczestniczy w takich formach aktywności a 71,4% wybrało odpowiedź negatywną. Z kolei ci, którzy działają aktywnie na polu kulturalnym wymieniali najczęściej: przynależność do Zespołu Pieśni i Tańca „Żywczanie” oraz Zespołu Pieśni i Tańca „Ziemia Żywiecka”, ZHP, Grupy Obrzędowej Jukace, uczestnictwo w koncertach. Pojedyncze wskazania dotyczyły m.in. prowadzenia radia internetowego, śpiewania w chórze, udziału w Festiwalu Hip-Hop na Żywca, zajęć plastycznych w klubie „Papiernik”.

Wykres nr 4. Autoocena poziomu uczestnictwa respondentów w lokalnych inicjatywach kulturalnych

Źródło: Badania i obliczenia własne

Realizatorzy projektu chcieli sprawdzić również rozeznanie badanych co do znajomości liderów życia kulturalnego na Zabłociu, ale również poziom wiedzy o zainteresowaniach osób z ich otoczenia. Wśród zapytanych o inicjatywy, w które angażują się ich sąsiedzi, znajomi członkowie rodzin tylko, co dwunasty respondent udzielił odpowiedzi. W katalogu propozycji znalazły się zajęcia taneczne, a także bieganie, malarstwo, teatr szkolny, ZHP i ZPiT „Żywczanie”.

Wykres nr 5. Ocena znajomości liderów życia kulturalnego

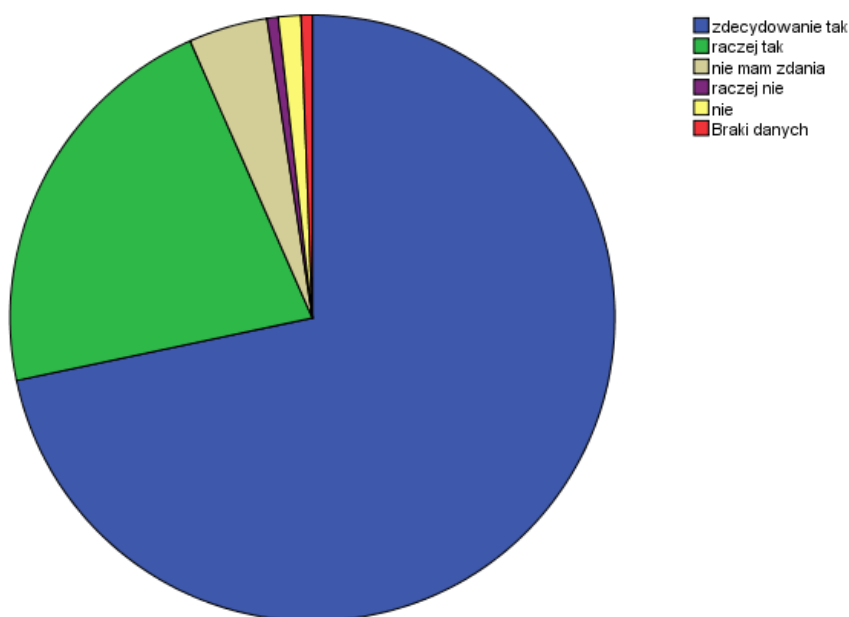
Źródło: Badania i obliczenia własne

Mimo, iż na terenie Zabłocia działa aktywnie wiele osób realizujących swoje pasje i zainteresowania kulturalne, to okazuje się, że nie są oni szczególnie rozpoznawalni wśród współmieszkańców diagnozowanej dzielnicy. Okazało się, że tylko co czwarty badany identyfikuje takie osoby w swoim środowisku, pozostali zaś wskazali na brak wiedzy w tym zakresie. Wymieniano następujących liderów życia kulturalnego: Lilianna Pleńkowska (5 wskazań), Ewa Bąk (5 wskazań), Andrzej Kurpiel (3 wskazania), Jakub Winiarski (3 wskazania), Jakub Strzelecki (2 wskazania) oraz innych z pojedynczymi wskazaniami: Adam Adamowski, Andrzej Studencki, Anna Jaferniki, Katarzyna Jopek, Jan Brodka, Krzysztof Jarosiewicz, Magdalena Waligóra, Mateusz Żarczyński, Michalina Kabat, Tadeusz Borak.

W związku z tym, iż celem podjętych badań miało być poszukiwanie możliwości pełniejszego wsparcia i aktywizacji liderów inspirujących lokalne życie kulturalne, szereg pytań kwestionariusza było poświęconych tematyce oddolnych inicjatyw. Pytano respondentów m.in. o to, czy ich zdaniem, osoby wykazujące się indywidualną kreatywnością, animujące lokalną społeczność powinny otrzymywać wsparcie od instytucji publicznych takich jak np. dom kultury.

Z uzyskanych danych wynika, iż większość ankietowanych (72%) jest zdania, że lokalny samorząd powinien stwarzać warunki do rozwoju oddolnych inicjatyw obejmując wsparciem osoby o wyróżniającym się potencjale.

Ocena zasadności wspierania animatorów kultury przez instytucje publiczne

12

Wykres nr 6. Ocena zasadności wspierania animatorów kultury przez instytucje publiczne

Źródło: Badania i obliczenia własne

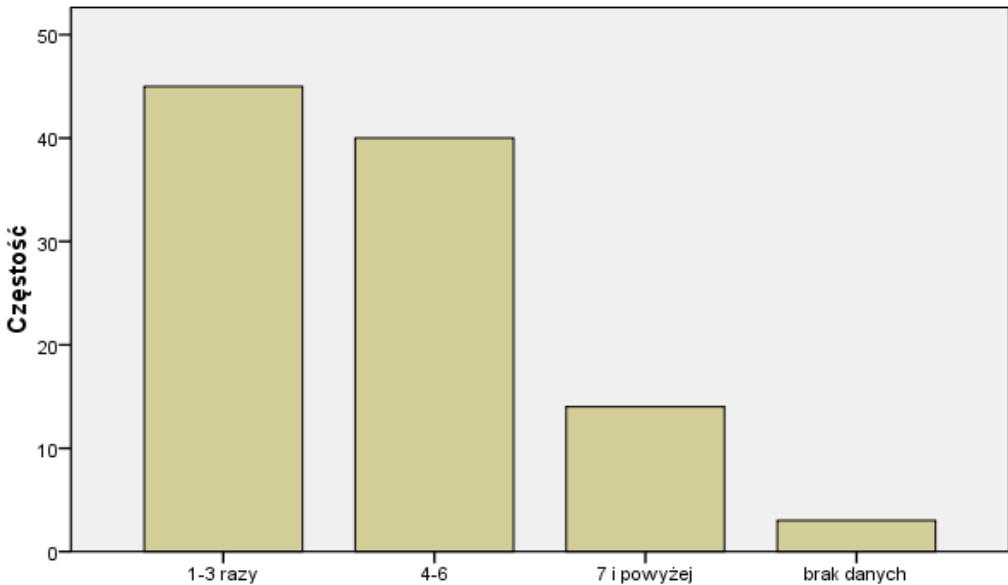
Badano również respondentów pod kątem ich doświadczenia w samodzielnym inicjowaniu działań o charakterze społeczno-kulturalnym. W grupie ankietowanych, 23% respondentów odpowiedziało, iż realizowało działania o charakterze kulturalnym z racji przynależności do lokalnych organizacji i stowarzyszeń. Wśród nich zostały wymienione m.in.: ZPiT „Żywczanie”, ZHP, Żywiecka Fundacja Rozwoju, grupa obrzędowa Jukace, Stowarzyszenie Memo, Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Drużyna Południe”, grupy Monsterroler Team Góra Żar, The Pryzmats, Związek Międzygminny ds. Ekologii. Respondenci wskazywali również na działania podejmowane w ramach działań Szkolnego Klubu Europejskiego „Kopernik” w LO w Żywcu, zespołem muzycznym „Małe Kino” jak również te, dotyczące aktywności związanej z tkactwem artystycznym oraz zajęciami teatralnymi. O ile zaangażowanie respondentów wynikające z przynależności do trzeciego sektora (lub współpracy z nim) wskazuje na zróżnicowane formy aktywności, o tyle działania podejmowane samodzielnie były już doświadczeniem tylko 12 % badanych.

Próbowano również znaleźć odpowiedź na pytanie, jakie czynniki motywują mieszkańców Zabłocia do podejmowania działań lokalnych po to, by w przyszłości trafniej dostosowywać formy wsparcia do ich oczekiwań. Okazuje się, iż mieszkańcy Zabłocia mobilizują się do działania na rzecz swojej społeczności realizując działania potrzebne i wartościowe. Przekonanie o zapotrzebowaniu ze strony społeczności było czynnikiem motywującym dla ponad połowy ankietowanych (51%).

Potrzeba własnego rozwoju była ważna dla średnio co trzeciej wypowiedzającej się osoby (35,2%). Nieco mniej motywująca okazała się chęć rozwoju reprezentowanej grupy nieformalnej (22,4%) i organizacji (16,4%). Brak inicjatyw ze strony instytucji publicznych okazał się czynnikiem motywującym do lokalnej aktywności dla 26,1% respondentów. Najmniej istotna okazała się być potrzeba prestiżu i uznania wskazywana przez jedynie 1,8% zapytanych osób.

Ważną informacją zwrotną jest z pewnością ta, dotycząca oceny poziomu rozpoznawalności osób i grup organizujących działania kulturalne, które wymagałyby wsparcia z uwagi na potencjał i posiadane zasoby. Stopień identyfikacji takich grup czy osób indywidualnych jest dosyć niski, bo tylko 21% badanych potrafiło wskazać takie osoby. Wśród wymienionych znaleźli się: Andrzej Kurpiel, Anna Jafernik, Ewa Bąk, ZHP, Jakub Winiarski, Joanna Swat, Grupa Obrzędowa Jukace, Katarzyna Jopek, Zespół Muzyczny „Lee Monday”, zespół muzyczny „Black Bee”, Lilianna Pleńkowska, Małgorzata Gabryel, Mateusz Żarczynski, Michalina Kabat, rodzina Mrowców, Tadeusz Borak, Tomasz Barcik, Władysława Klinowska oraz osoby prowadzące radio internetowe, ale również zajęcia taneczne i teatralne oraz organizatorzy rajdów czy wystaw.

Częstotliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych org. przez Klub Papiernik w ciągu 2 ostatnich lat

Wykres nr 7. Częstotliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych org. przez klub „Papiernik” w ciągu 2 ostatnich lat.

Źródło: Badania i obliczenia własne

Dla autorów projektu pn. „Kulturalne Zabłocie” istotną kwestią był również poziom uczestnictwa w działaniach podejmowanych przez klub „Papiernik”. Z otrzymanych danych wynika, iż 58 % poproszonych o wyrażenie swojej opinii skorzystało w ciągu dwóch ostatnich lat z oferty kulturalnej klubu.

Sprawdzono również częstotliwość uczestnictwa respondentów w wydarzeniach kulturalnych Klubu „Papiernik”, co na podstawie uzyskanych danych pozwala stwierdzić, iż w ciągu ostatnich dwóch lat wiązała się ona ze sporadycznym uczestnictwem mieszkańców Zabłocia. Poproszono również o podzielenie się opinią na temat czynników ograniczających ankietowanych w inicjowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Według badanych najistotniejsze czynniki ograniczające to kolejno:

- ✳ brak pieniędzy - 78,2%
- ✳ brak wsparcia instytucji - 40,6%
- ✳ brak zaplecza - 38,2%
- ✳ brak wsparcia mieszkańców – 25,5%
- ✳ brak zainteresowania proponowanymi pomysłami – 23%
- ✳ brak wsparcia organizacji – 22,4%
- ✳ brak czasu -13,9%
- ✳ brak wiedzy o rozwiązaniach prawnych - 9,7%

Zapytani o działania, które mógłby podjąć klub „Papiernik w celu ułatwienia pracy osobom chcącym angażować się w działalność kulturalną wymieniali najczęściej:

- ✳ pomoc w organizacji imprez - 61,8%
- ✳ stworzenie warunków lokalowych – 44,8%
- ✳ szkolenia i podnoszenie kwalifikacji - 44,8%
- ✳ organizację szkoleń dot. środków zewnętrznych – 41,2%
- ✳ ułatwianie kontaktów – 29,7%

3. BADANIE POTRZEB MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ

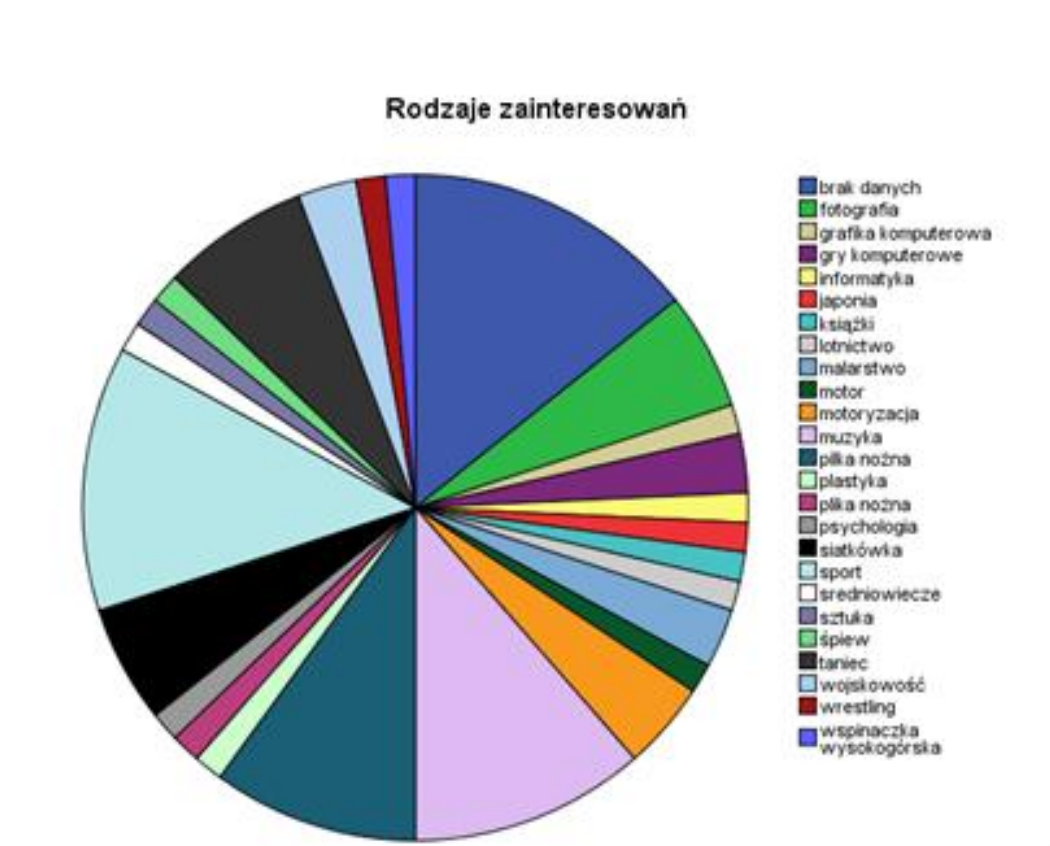
Miejskie Centrum Kultury chce szczególnie wspierać młodzież, gdyż ma świadomość jej potencjału, kreatywności oraz otwartości na nowe trendy. Aby móc wyjść z atrakcyjną i wartościową propozycją działań skierowanych do tej grupy wiekowej niezbędne było poznanie preferencji kulturalnych młodych ludzi, pomysłów na oddolne działania oraz oczekiwań, co do form wsparcia w ich realizacji. Realizatorzy projektu pn. „Kulturalne Zabłocie” opracowali odrębne narzędzie badawcze z myślą o diagnozie potrzeb kulturalnych gimnazjalistów mieszkających i uczących się na terenie Zabłocia. Badania przeprowadzone zostały wśród uczniów Gimnazjum nr 1 w Żywcu z klas I, II, III. Badanie sondażowe zostało przeprowadzone na próbie 70 uczniów klas gimnazjalnych (N=70).

W kwestionariuszu znalazły się pytania dotyczące sposobów spędzania czasu wolnego oraz tego, czy kultura jest ważna w życiu młodych ludzi. Zostali oni również poproszeni o określenie swoich preferencji związanych z ulubionymi zespołami muzycznymi, filmami i czytаныmi książkami.

Ankieta miała również pomóc w identyfikacji pomysłów na wydarzenia kulturalne, które młodzież chciałaby zrealizować na terenie Zabłocia. Pytanie dotyczące organizacji czasu wolnego gimnazjalistów miało pomóc w określeniu miejsc, w których młodzież przebywa najchętniej.

Z otrzymanych danych wynika, iż najczęściej wskazywanym miejscem spędzania czasu wolnego był ich dom rodzinny (44% odpowiedzi). Pozostałe odpowiedzi dotyczyły takich miejsc, jak m.in. park, siłownia, podwórko, boisko piłkarskie, trasy rowerowe, jezioro, kluby, Grojec. Alternatywnymi miejscami wymienianymi przez uczniów były: dom kultury, rzeka, miejsce spotkań oazowych, spotkań przy ognisku czy sklepy, do których wybierają się na zakupy.

Pytano również o to, w jakim towarzystwie najczęściej spędzają czas wolny. Na podstawie zebranych danych można ustalić, iż młodzież najchętniej spędza czas wolny ze swoimi rówieśnikami (86,7%), znacznie rzadziej w gronie rodzinnym (38%) lub samotnie (18%). Ankieta miała pomóc również w określeniu zainteresowań młodych ludzi. Spośród licznych form aktywności najczęściej wymienianymi były: sport, muzyka, piłka nożna, taniec, siatkówka i fotografia.

Wykres nr 8. Rodzaje zainteresowania respondentów

Źródło: Badania i obliczenia własne

Młodzi ludzie zostali poproszeni o ocenę istotności kultury w ich życiu, zestawiając ją ze sportem, grami komputerowymi czy innymi, dowolnymi rodzajami aktywności. 62% respondentów deklaroowało, iż kultura jest dla nich ważna, nieco mniej wskazań dotyczyło uprawiania sportu (27%) i gier komputerowych (10%).

Gimnazjaliści mieli również wskazać rodzaje zainteresowań swoich rówieśników. Na podstawie zebranych odpowiedzi można dowiedzieć się czym żyją młodzi ludzie i jakie są ich pasje.

- ✳ **zainteresowania sportowe:** siatkówka, piłka nożna, jazda na rolkach,
- ✳ **zainteresowania kulturalne:** sztuka teatralna, rysunek, malarstwo, muzyka, książki, dziennikarstwo, filmy, anime, fotografia,
- ✳ **inne:** wojskowość, spotkania towarzyskie, polowanie, kontakt z naturą, język niemiecki, modeling, kulinaria, komputer i informatyka, gra w karty, fryzjerstwo.

Pomysły projektów okazały się być różnorodne. W tematyce kulturalnej najczęściej proponowane były działania związane z organizacją koncertów, ale również konkursy wokalne, konwenty anime, rekonstrukcje bitew średniowiecznych. Gimnazjaliści byli zainteresowani również zorganizowaniem warsztatów np. baletowych, dziennikarskich, tanecznych.

Przykładowe projekty:

- ✳ **„Mój pomysł:** zorganizowanie seansów filmowych dotyczących problemów młodych ludzi, a następnie rozmowa o nich

Zorganizuję to (z kim?): znajomi, osoba pełnoletnia

Gdzie dokładnie?: Kino, szkoła lub dom kultury

Potrzuje do tego: projektor, ściana, na której można wyświetlać filmy”.

- ✳ **„Mój pomysł:** konkurs znajomości kultury japońskiej oraz znajomości anime

Zorganizuję to (z kim?): kolega

Gdzie dokładnie?: Park żywiecki, góra Grojec

Potrzuje do tego: projektor, wolne miejsce”.

- ✳ **„Mój pomysł:** zorganizowanie rekonstrukcji bitwy

Zorganizuję to (z kim?): Jednostka Strzelecka 3030 Żywiec

Gdzie dokładnie?: Park, okolice jeziora

Potrzuje do tego: sprzętu, osób” .

Badano również, jakie gatunki muzyczne są popularne wśród młodzieży gimnazjalnej. Wynika z nich, iż młodzi ludzie najchętniej interesują się następującymi stylami muzycznymi: reggae (48%),

hip-hop(38%), metal (30%), pop (5%), dance (4%), klasyka (5%), rock (3%), rap (4%). Najczęściej wymieniane zespoły muzyczne: OneRepublic, Linkin Park, Zbuku, Lemon, Justin Biber, Iron Maiden, Hemp Gru.

Preferencje dotyczące gatunków filmowych rozkładały się w sposób następujący: komedia (50%), horror(45%), akcja(36%), fantasy (32%), dramat (30%), animowane (13%), dokument (10%). Wśród ulubionych filmów najczęściej były wymieniane: „3 metry nad ziemią”, „Igrzyska śmierci”, „Incepcja”, „Szybcy i wściekli”, „Project X”, „Szkoła ucuć”, „Władca Pierścieni”.

Gimnazjaliści czytają najczęściej: lektury, książki z gatunku fantasy, Harry Potter, biografie.

4. INICJATORZY I LIDERZY ŻYCIA KULTURALNEGO - badania jakościowe

Przeprowadzenie badań jakościowych miało na celu opracowanie materiału empirycznego zebranego podczas zogniskowanych badań focusowych oraz indywidualnych wywiadów pogłębionych. W ramach dodatkowych działań o charakterze sondażowym zorganizowano warsztaty dramowe dla młodzieży klas ponadgimnazjalnych oraz wykorzystano narzędzia animacyjno-badawcze podczas realizacji imprezy artystycznej „Kulturalne Zabłocie” 14 czerwca br.

W celu przeprowadzenia indywidualnych wywiadów pogłębionych przygotowano scenariusz, w którym znalazły się dyspozycje z podziałem na trzy obszary tematyczne:

I. Opis aktywności

II. Percepcja miasta/ lokalnego obszaru aktywności własnej

III. Percepcja klubu „Papiernik” – strategia działania, potencjał współpracy.

Wywiady indywidualne zostały przeprowadzone na grupie 21 lokalnych liderów działających aktywnie na rzecz społeczności Zabłocia.

Ideą realizacji badań było wypracowanie rozwiązań mających na celu aktywne włączenie mieszkańców Zabłocia w inicjowanie, organizowanie i moderowanie przedsięwzięć o charakterze kulturalnym. Ważnym zadaniem było wyłonienie lokalnych liderów życia kulturalnego oraz inicjatyw wartych wspierania przez żywiecką instytucję kultury.

4.1. I. Opis aktywności

Istotną kwestią było zidentyfikowanie obszarów tematycznych, w których mieszkańcy Zabłocia realizują swoje pasje i zainteresowania, określenie przynależności do grup formalnych a także poznanie czynników motywujących ich do działania. W grupie osób, które zgodziły się wypowiedzieć na tematy dotyczące życia kulturalnego znaleźli się przedstawiciele lokalnych organizacji, klubów i instytucji jak również grup nieformalnych. Dla zobrazowania różnorodności podejmowanych form aktywności wybrano wypowiedzi reprezentantów instytucji i organizacji:

- Komitetu Zabłocie przy Towarzystwie Naukowym Żywieckim,

- Grupy Obrzędowej Jukace (zamiennie używane Jukoce)
- osoby pracującej w Żywieckiej Fundacji Rozwoju, Kinie „Janosik”,
- nauczycieli Szkoły Podstawowej, Gimnazjum,
- studentkę - uczestniczkę zajęć,
- instruktorów teatralnych,
- Fundacji K2,
- Fundacji Wspierania Kultury i Sztuki „Kuźnia Sztuki ”,
- Zespołu Pieśni i Tańca „Żywczanie”
- Nieformalnej Grupy Larpowej,
- muzyka, członka grup muzycznych,
- osobę należącą do Związku Harcerstwa Polskiego w Żywcu,
- osób, które dzielą się swoimi pasjami, nie związanych z żadną organizacją.
- reprezentujących różne instytucje i organizacje kulturalne

Podjęwane przez nich inicjatywy to w dużej mierze działania edukacyjne kierowane do zróżnicowanych grup wiekowych, z których najliczniejszą stanowią dzieci i młodzież. Wiele z nich dotyczy edukacji regionalnej i pielęgnowania unikalnych tradycji właściwych dla reprezentowanego regionu. Wśród wymienianych działań znalazły się m.in. pokazy historyczne, żywe lekcje historii, wystawy, wydarzenia sylwestrowo-noworoczne, spotkania oazowe, lekcje gry na instrumentach, warsztaty malarskie, tworzenie materiału muzycznego do nagrywanej płyty (działania poza ośrodkiem kultury), spotkania z miłośnikami gier planszowych.

Dlaczego chcą działać w Zabłociu/ Żywcu

Wywiady indywidualne miały między innymi pomóc w znalezieniu odpowiedzi na pytania związane z czynnikami, które mobilizują ludzi do podejmowania określonych form aktywności. Z zebranego materiału wynika, iż osoby zaangażowane to najczęściej społecznicy z dużym poczuciem misji i odpowiedzialności za przyszłość kolejnych pokoleń, pasjonaci, edukatorzy, osoby wrażliwe na problemy innych. Podejmują oni działania zmierzające do ożywienia, pobudzenia lokalnych społeczności, włączania mieszkańców do podejmowania działań na rzecz wspólnego dobra, rozwiązywania problemów lokalnych i problemów mieszkańców. Przykładowe wypowiedzi:

„[Podejmuję działania]skierowane do dzieci i młodzieży, dla poszerzenia wiedzy historycznej, zainteresowanych rzemiosłem innych”.

„[kieruję działania] do dzieci (uczniów) Szkoły Podstawowej. Dzieci te w większości mają problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu oraz problemy finansowe. Działania moje mają charakter wychowawczy, profilaktyczny, edukacyjny, nade wszystko rozwijają wrażliwość”.

„Ratowanie tradycji, przybliżanie artystów zapomnianych społeczeństwu itd.”.

„Działania są kierowane do młodych ludzi. Celem tych działań jest kultywowanie tradycji”.

„Celem moich działań jest wspieranie tradycji i kultury dzielnicy, przybliżenie jej młodemu pokoleniu i wskazywanie na wartości jakie zawierają. Moje działania mają charakter wychowawczy i edukacyjny”.

„Działamy dla spełniania ambicji twórczych oraz chęci przekazania naszej muzyki innym słuchaczom”.

„Aby oderwać młodzież od komputerów, integrować ją, rozwijać wyobraźnię, umiejętności logicznego myślenia, poprzez różne rodzaje gier planszowych”.

Jaki jest kontekst podejmowanych działań:

Respondenci byli pytani również o lokalny kontekst podejmowanych działań.

Z otrzymanych wypowiedzi wynika, iż osoby wyrażające opinie miały bardzo dobre rozeznanie w lokalnej problematyce, dużą świadomość potencjału miejsca i wskazywały zazwyczaj na więzi emocjonalne z Zabłociem i mieszkającymi tu ludźmi, przykładowe wypowiedzi:

„Są to działania lokalne. Skupiają się na mieszkańcach naszej dzielnicy i dotyczą integrowania ich wokół idei, wokół miejsca np. „Papiernika”, Kościoła pw. św. Floriana, miejsc wyjątkowych – związanych z tożsamością naszej dzielnicy”.

„Przypomnienie dokonań artystów amatorów i profesjonalistów działających w Zabłociu np. Jaworski, Mrowiec”.

„[działania odbywają się] w Zabłociu, ponieważ tradycja ta wywodzi się z Zabłocia”.

„Jestem zaangażowana w działania, które poprawiają wizerunek dzielnicy, uaktywniają kulturalnie młodzież, w pozytywny sposób pokażą możliwości działań kulturalnych w szkole i po za nią”.

„Zamierzamy zaistnieć globalnie w Internecie jak również lokalnie na okolicznych scenach”.

„Klub środowiskowy – jedyna lokalizacja, która umożliwia działanie za darmo. Skupia osoby, które są zainteresowane działaniem kulturowym (miejsce kojarzące się z kulturą)”.

Pomysły zamierzenia badanych:

Zapytani o pomysły na działania, wskazywali na formy aktywności, których są pasjonatami. Często odnoszono się też do współpracy z klubem „Papiernik”, jako instytucją otwartą i stwarzającą warunki do wszechstronnego rozwoju mieszkańców.

„Wszystkie działania były, są i mam nadzieję, że będą współorganizowane z klubem „Papiernik” – z kierownik Lilianną Pieńkowską, gdyż pracujemy z tymi samymi dziećmi. Personalnie współpraca z p. kierownik układa się znakomicie. Pragnę by były to krótkie (happeningowe) działania artystyczne”.

„Stworzenie stałej ekspozycji, na temat Jukacy w Zabłociu. Utworzenie w „Papierniku” Centrum Kultury Ludowej, kapitalny temat adaptacja nowych pomieszczeń na pracownię i ekspozycję itd.”.

„Grupa, zajęcia teatralne”.

„Przy współpracy grupy Jukacy chciałbym aby korowód grup kolędniczych przeszedł ulicami Zabłocia. Chciałabym, aby Gody Żywieckie powróciły do „Papiernika”.

„Nauka gry na instrumentach pasterskich i dudach, dla uczestników zespołów regionalnych oraz ZPiT, Festiwal Instrumentów Pasterskich.

„Potrzebne będą pieniądze z UE bo to duże przedsięwzięcie. Fabryka Solali nie powinna być zbiorem wielu instytucji. Postindustrialne przestrzenie powinny być zrewitalizowane (jak fabryka), tam powinno być Centrum Kultury „Papiernia” w Zabłociu. W odnowionych klimatycznych przestrzeniach powinny znaleźć się pracownie artystyczne, działania - WSZYSTKO Z PAPIERU! Zwiedzanie ciągu technologicznego powstawania wyrobów, muzeum, sale wystawowe, również dla turystów”.

„Chcę wraz z zespołem zrealizować nakręcenie teledysku, w którym wzięłoby udział wiele osób, jak również zespół taneczny”.

„Cykl spotkań propagujących gry planszowe (w szerokim rozumieniu). Ewentualne koszty to zakup gier planszowych (część mam w posiadaniu, do udostępnienia). Przedział wiekowy to dzieci młodzieży oraz dorośli”.

4.2. II. Percepcja miasta/ lokalnego obszaru aktywności własnej

Ciekawe i wartościowe inicjatywy realizowane w Zabłociu według badanych:

Kolejny obszar tematyczny dotyczył sprawdzenia poziomu wiedzy respondentów na temat ciekawych i wartościowych inicjatyw realizowanych w Zabłociu. Zebrane odpowiedzi wskazują na duże rozeznanie badanych w lokalnej ofercie kulturalnej oraz różnorodność działań tu realizowanych, tutaj badani mówili:

„Święta ulic o których słyszałam. Organizowane są w Żywcu jako społeczna inicjatywa mieszkańców , okazja do „wyjścia” na zewnątrz i wspólnej zabawy”.

„Reanimacja” kina „Solali” .

„Wiele działań artystycznych o zasięgu krajowym i zagranicznym , konferencja, wystawy, konkursy.”

„Oaza - działania parafialne”.

„Publikacje historyczne o Zabłociu. Kiermasze Świąteczne przy kościele św. Floriana wykonywanie dekoracji do kościoła. Działania klubu „Papiernik” – zajęcia dla dzieci lub przedstawienia, projekty.”

„Zauważyłem wzrost inicjatywy ze strony nowych zespołów rockowych”

„Żywiecka grupa LARP’owa „Południowy Dystrykt” .

Związki z dzielnicą Zabłocie – miejscem, w którym podejmują działania społeczno-kulturalne.

Pytano również liderów o ich związki z dzielnicą Zabłocie – miejscem, w którym podejmują działania społeczno-kulturalne. Ze wszystkich cytowanych wypowiedzi wynika duże poczucie przynależności do miejsca i odpowiedzialności za jego losy. Jest ono postrzegane, jako przestrzeń, inspirująca do działań, silnie zakorzeniona w tradycji regionu, co potwierdzają sami uczestnicy wywiadów:

„Są to motywy emocjonalne. To miejsce mojego dzieciństwa i części dorosłości. Obawa - to także motyw. Obawiam się, że w obecnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, zarówno kwestie kulturowe, jak i wychowawcze, tożsamościowe powinny być objęte „opieką” ludzi wykształconych”.

„Zachęcanie innych do działania. Pokazanie ludzi sztuki artystów nieznanym lub zapomnianym w środowisku. Promocja własnego talentu”.

„Więzy krwi”.

„Miasto jest przestrzenią, w której działa wielu niezależnych artystów, odbywa się wiele wystaw, poświęconych ich twórczości. Jest ono źródłem inspiracji wielu projektów”.

„Z Zabłociem związana jestem emocjonalnie, ponieważ od kilku lat pracuję w tutejszej szkole, znam młodzież, mam kontakt z rodzicami, radą rodziców, parafią i nauczycielami szkoły podstawowej. Uważam, że to ta współpraca jest bardzo dobra i scala społeczność”.

„Zabłocie jest historyczną częścią miasta Żywca, w istotny sposób wpłynęło to nie tylko na kulturę ale i tradycję Żywiecczyzny. To miejsce gdzie mieszkam, ale nie wychowałam się tu. Dopiero je poznaje i zaczynam doceniać”.

„Czuję lokalną więź nie tylko z miastem, ale i regionem – beskidzkim folklorem można tę więź wykorzystać w pracy twórczej”.

Pozytywy mieszkania w Zabłociu, to zdaniem badanych:

„Pozytywem jest położenie, zasoby ludzkie (ludzie starsi – ich tradycje, wspomnienia). Istnieje tu duże poczucie więzi ludzi, którzy tu mieszkają. Przeraża upadek ekonomiczny widoczny w handlu, zaniedbaniach architektonicznych, gospodarczych. Ludność napływowa (budowa – na „odrolnionych” gruntach) Powoduje utratę poczucia wspólnoty. Czas by ją budować”.

„Brak pozytywów Zabłocia jest zapomniane przez miasto i niedoinwestowane. Zabłocie może być inspirujące przy wsparciu finansowym”.

„Dobra lokalizacja, możliwość dojazdu z okolic Żywca. Dobra współpraca z kierownictwem klubu „Papiernik”.

„W Zabłociu ma swoją siedzibę klub „Papiernik”, dzięki któremu mogłam zapoznać się z różnymi technikami, za pomocą których artyści tworzą swoje dzieła. Wszystkie zajęcia, na przestrzeni wielu lat, były prowadzone przez fantastycznych ludzi, którzy pomogli mi rozwijać moje zainteresowania, talenty. Bardzo dobrze wspominam ten czas”.

„Mieszkańcy to ludzie twardzi, konkretni, chętni do współpracy, w nich tkwi potencjał dzielnicowy, są zaangażowani. Brak mi jednak charyzmatycznego animatora działań kulturalnych, który rozwinąłby działalność, zaangażował ludzi starszych do działania. Klub Papiernik jest dobrym miejscem, ale trzeba go bardziej rozwinąć”.

„Myślę, że dla osób, które bardzo chcą działać znajdują się możliwości, jednakże potrzeba pobudzenia i inspiracji tym, którzy nie dostrzegają własnego potencjału”.

„[Obszar] raczej zamykający. Problem z propagowaniem wydarzeń kulturalnych mających miejsce w Zabłociu. Słaba reklama”.

Pomysły na dalsze zmiany

Pomysły zmian dotyczą dywersyfikacji oferty kulturalnej, wychodzącej poza regionalizm. Wskazują na potrzebę sięgania po nowe formy i narzędzia pracy, wychodzenie z kulturą na zewnątrz w „miejsca nieoczywiste”. Lokalni liderzy podkreślali, iż kształtowanie mentalności i postaw mieszkańców możliwe jest dzięki długofalowym działaniom strategicznym:

„Powiększyć ofertę grup zbierających młodych ludzi, skupić się również na innych aspektach niż wszechobecnych zespołach regionalnych”.

„To muszą być działania długofalowe – poprzedzone (jak i to uczyniono) diagnozą. Skierowane do różnych grup (dzieci, kibiców, młodzieży, nowo zamieszkałych, słabo osadzonych, seniorów)”.

„Należy doinwestować działania proponowane przez organizacje pozarządowe”.

„Zapewnić ludziom dostęp do placówek (sala za darmo etc, brak licznych formalności)”.

„Likwidacja klubów środowiskowych, zmiana finansowania”.

„Postawić należy na czytelnictwo, miejsca w których jest dostęp do książek - centrum Sztuki w fabryce Solali, może coś na terenie cegielni powinno powstać (np. rzeźba, ceramika, kafle)”.

„Należało by zmienić mentalność mieszkańców Zabłocia”.

„Należy wyjść do mieszkańców nie czekając aż przyjdą do klubu. Trzeba wychodzić do ludzi z tańcem, muzyką, rzeźbą, obrazem. Trzeba działać na ulicach, placach skupiających ludzi”.

Bariery, które utrudniają działania w Zabłociu

Zidentyfikowane bariery zazwyczaj dotyczyły ograniczeń finansowych a co za tym idzie infrastrukturalnych. Często podkreślanym problemem był brak warunków do rozwoju działalności kulturalnej grup, zespołów działających w Zabłociu oraz brak zintegrowanych działań promocyjnych

dla podejmowanych tu inicjatyw. Wskazywano również na bariery mentalne, trudność myślenia w kategoriach dobra wspólnego, co czasami przekłada się na tendencje do „interesowności”:

„Zbyt mała różnorodność grup i zajęć związanych z kulturą”.

„Finanse, początkowo atrakcyjność (konsumpcyjna nawet) przedsięwzięcia nim stanie się ono przyjemnością stałą, niezbędnym elementem życia, [budując] poczucie przynależności”.

„Brak planu rozwoju i aktywizacji dzielnicy. Niedofinansowanie. Brak inwestorów i animatorów działań kulturowych. Brak ośrodków np. kina, sali wystawowej”.

„Problem z komunikacją (dojazdy), brak bezpiecznych ścieżek rowerowych, brak opiekunów do działań dla dzieci. Papiernik: za mało pomieszczeń do pracy, grupy, które działają obecnie, blokują rozwój kolejnych inicjatyw (chodzi o zespoły folklorystyczne)”.

„Na pewno bariery finansowe, problem z dofinansowaniem od różnych inwestorów. Może też zbyt małą wagę przykładają do promowania/ reklamowania danego przedsięwzięcia artystycznego, co również niestety wiąże się z ograniczeniami finansowymi. Myślę, że każde wydarzenie kulturalne powinno też postarać się o swojego „promotora” – odpowiednią osobą z dorobkiem artystycznym, rozpoznawalną wśród większości to brak dostępu do sztuki nowoczesnej, brak bazy instytucji kultury, względy materialne”.

„Brak zainteresowania i uwagi do działania ze strony mieszkańców. Roszczeniowe podejście do rzeczywistości. Nastawienie na zysk („A co ja z Tego będę miał?!”)”.

„Bariera mentalna - trzeba uwierzyć w to, że ludzie doceniają to, z czym się do nich wyjdzie. Nie można się wstydić. Trzeba też pozyskiwać środki na plakaty - reklamę wydarzeń na ulicach”.

4.3. III. Percepcja klubu „Papiernik”

✦ Odrębną część diagnozy poświęcono ocenie działalności klubu „Papiernik” i jego rozpoznawalności. Zaproszeni do wyrażenia opinii liderzy identyfikowali działalność Klubu podkreślając jednocześnie jego istotną rolę kulturotwórczą. Bardzo wysoko oceniano działania podejmowane przez zespół kierowany przez liderkę, Liliannę Pleńkowską:

„Myślę, że jest to najprężniej i najintensywniej działający klub dzięki osobowości p. L. Pleńkowskiej. Jej osoba przyciąga dzieci chcące tworzyć, chcące bezpiecznie spędzać czas, czuć się zauważonymi”.

„Jest to jednak aktywnie działające centrum na terenie Zabłocia”.

„Znam bardzo dobrze. Z wielkim sercem i oddaniem – same plusy”.

„TAK- działania z młodzieżą, dużo inicjatyw twórczych.”

„Znam. Pracuję w ZPiT Żywczanie.”

„Spędziłam w klubie „Papiernik” część swojego dzieciństwa i jeszcze więcej. Jest to wspaniałe miejsce, które zupełnie za darmo oferuje dzieciom i młodzieży różnego rodzaju formy artystyczne aktywności. A wszystko za sprawą genialnego personelu”.

„Współpracuję z tą instytucją. Działalność klubu kojarzy mi się z zespołem ludowym, zajęciami dla dzieci (np. graficznymi) oraz konkursami plastycznymi i przedstawieniami”.

„Znam. Jest to jedyny jasny punkt na mapie Zabłocia. Organizowane są liczne działania dla dzieci i młodzieży”.

„Znam klub „Papiernik”, byłem tam na koncertach, szkoleniach, również próbach innego zespołu muzycznego”.

Oczekiwania względem klubu „Papiernik”

Oczekiwania względem klubu „Papiernik” dotyczyły zazwyczaj rozwoju infrastrukturalnego placówki.

„W klubie „Papiernik” dzięki osobie p. L. Pieńkowskiej czuję się jak u siebie, życzę sobie, mojej szkole, nade wszystko dzieciom, aby tak pozostało”.

„ Klub Filmowy, cykliczne spotkania w grupach np. kobiet, pasjonatów astronomii, historii czy rękodzieła”.

„Wyższego standardu galerii sztuki z prawdziwego zdarzenia, pracownie plastyczne profesjonalne, kawiarenka artystyczna itd. konieczna rozbudowa klubu”.

„,[Chciałbym] mieć swoją salę, aby móc do niej wejść bez problemu”.

„Czuję się b. dobrze w klubie „Papiernik”.

„Myślę, że po części już obecnie Klub „Papiernik” spełnia wszystkie moje wymagania, a przynajmniej spełniał za czasów, kiedy byłem uczestnikiem w wielu zajęciach prowadzonych przez pracowników. Myślę, że najważniejszym zadaniem „Papiernika” jest zachęcanie dzieciaków do brania udziału w zajęciach, zainteresowanie ich inną formą aktywności niż telewizja/internet, rozwijanie ich świadomości artystycznej już od najmłodszego, uwrażliwianie ich na pewne rzeczy”.

„Klub „Papiernik” jest taką instytucją i życzę mu żeby się dalej rozwijał”.

„W zasadzie to niczego. „Papiernik ” na skalę lokalną – Zabłocie jest centrum kultury, zapewniającym możliwość interesującego oraz twórczego spędzania czasu wolnego.

„Potrzeba otwartości i życzliwości zwykle w ostatnich latach jednostki kultury raczej chcą zarobić niż pomagać w rozwoju.”

5. BADANIE FOCUSOWE - wnioski

5.1. Wnioski z badania focusowego z przedstawicielami władz samorządowych instytucji i organizacji

Ważnym elementem lokalnej diagnozy społecznej było zorganizowanie zogniskowanego wywiadu grupowego, w którym wzięli udział przedstawiciele lokalnych władz samorządowych, instytucji i organizacji działających na terenie Zabłocia lub współpracujących z organizacjami i instytucjami z tego terenu. Zastanawiano się wspólnie nad celowością działań podejmowanych na rzecz społeczności lokalnej, uwarunkowaniami, które wynikają z określonej struktury społecznej

i zaszłości historycznych oraz kulturą, postrzeganą jako narzędzie zmiany i rozwiązywania problemów społecznych. Istotne wątki:

Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych:

„Moim osobistym zdaniem jest wiele przyczyn, że jest tak a nie inaczej. Jedną z nich jest to, że ludzie dzisiaj często pracują od rana do wieczora często sześć dni w tygodniu”.

Druga sprawą jest to, że wiele wydarzeń tych komercyjnych to bardzo drogie imprezy. Bo przecież jeśli bilet kosztuje 60 zł albo 70 zł to też się nie ma co dziwić że sala nie jest pełna. Wiadomo jakie są pensje, ile kosztuje życie. Ekonomia”.

„Może zabieganie może zapracowanie. Nie wiem, nie czują jakiejś takiej potrzeby, bo nie ma na to czasu”.

Lokalna tożsamość/ lokalna wspólnota:

„Ciągle mamy taki niedosyt, że ta historia Zabłocia ma bardzo dużo luk, bardzo dużo dziur i bardzo dużo pracy przed nami. Stąd nacisk na wydawnictwo, na edukację na wystawy i myślę, że do emerytury jest praca – bo są tematy”.

„Ważne poza wsparciem instytucjonalnym (bardzo dużym) jest zainteresowanie mieszkańców. Faktycznie chcą, pytają, przynoszą dokumenty, fotografie i to jest najcenniejsze, bo takie indywidualne kontakty sprawiają że jest to nieprzewidywalnie bogate”.

„Chcieliśmy tu na Zabłociu zorganizować Europejskie Dni Dziedzictwa w ramach komitetu. Udało się nam w zeszłym roku to była „Solali Historia Galicji Papierem Pisana”. Frekwencja niespodziewana było ponad 300 osób”.

„(...)mieszkańcy identyfikują się z miejscem, ta tożsamość jest bardzo silna”.

„Dużo starszych ludzi podczas tego naszego spotkania się pojawiło, co jest bardzo cenne. Ich uwagi ich refleksje i fakt, że wyszli z domu”.

Młodzi w Zabłociu:

„Tutaj od wielu lat ścierały się grupy młodzieży [przyjezdnej] i tutejsza. Ta rodzima, nie wiedząc z jakiego powodu, z niewiedzy, z niewłaściwego wychowania potrafiła przeszkadzać w pracy grup, które uczestniczyły w zajęciach. Wychodziliśmy z różnymi inicjatywami do młodzieży żeby się włączyli do naszej wspólnej pracy i zabawy. Stopniowo dzięki szefowej domu kultury, która nie szczędzi sił, pracy i zaangażowania żeby włączać dzieci w zajęcia w końcu się to udało. Dzieci zdobywają sukcesy na szczeblu krajowym w dziedzinie plastyki i tych wszystkich rękodzieł. Coraz częściej widzimy tu dzieci najmniejsze od przedszkola do klas pierwszych, które zbierają się tu popołudniami, wieczorami i działają w domu kultury”.

„Ja staram się to przekazać dzieciom w przedszkolu, bo żyję tym i tak mnie wychowali rodzice. Ale przychodzą do przedszkola różne dzieci, które z tym nie miały styczności. Nawet jeśli

chodzi o Jukacy dzieci nie wiedziały, co to jest. Osoby starsze szybciej wpuszczają, bo są zżyte z tradycją, natomiast osoby nowe, napływowe nie”.

„Obronę dzieci i młodzież z Zabłocia, bo ja to widzę zupełnie inaczej. Dwa lata temu, dwa miesiące przed powstaniem Komitetu Zabłocie robiliśmy bardzo duży projekt edukacyjny. Dzieci szukały zdjęć dawnego przedwojennego Zabłocia, robiły wywiady z seniorami - nie było żadnego przymusu ani ocen Startowaliśmy z czterema fotografiami przed tym projektem i po projekcie okazało się że jest ich 300. Więc ja mam doświadczenie zupełnie inne. Dzieci się bardzo włączyły, potem na podsumowaniu były tak dumne z swojego działania. Jest tu czego szukać i w co inwestować”.

„Rodzice dzieci z dobrze sytuowanych rodzin są w stanie dzieci zawieść na jakiegokolwiek zajęcia. Natomiast dzieci z rodzin najuboższych szukają, najchętniej korzystałyby z darmowych zajęć organizowanych obojętne czy to są młodsze dzieci czy starsze. Bo tutaj praktycznie w Zabłociu nie ma placów zabaw, nie ma miejsca gdzie mogłyby te dzieci spędzać wolny czas względnie bezpiecznie”.

„W rozmowach z dyrektorami naszych placówek oświatowych spotykam się z takim zdaniem, że środowisko Zabłockie jest trudne. Może trzeba więcej godzin dołożyć zajęć żeby placówka mogła pełnić swoją rolę opiekuńczą w lepszym wymiarze. Trzeba analizować czy może to jest problem między ludźmi tutejszymi a napływowymi, czy to może bliskość dworca kolejowego, czy PKS nie wiem czy to ma jakieś znaczenie wiem, że wiele osób podnosiło ten fakt. W każdym razie jest to środowisko które jest trochę inne niż pozostała część miasta”.

Rola klubu „Papiernik”:

„Wspaniałą rolę tu odgrywa „Papiernik” jedyny tutaj na Zabłociu. Doskonale wiem, które dzieci przychodzą do klubu. Świetnie zorganizowany jest ich czas wolny. To ważne, bo nie zajmie się nimi mama ani nikt inny(...). Ale to co się dzieje tutaj w „Papierniku”, to należałoby rozbudować, żeby dzieci nie poszły np. w stronę kibolstwa tylko kibicowania”.

„Ważne jest to żeby młodzi też artykułowali to czego im potrzeba. Ważne to co się pojawia zarówno w Waszych głosów jako ekspertów jak i młodzieży, bo oni nie zawsze do końca wiedzą, jakie są ich pasje, ale na pewno chcą być z innymi ludźmi”.

Wielokulturowość Zabłocia

Wielkim atutem Zabłocia jest jego wielokulturowość. To że byli Rozmowie, Żydzi i mam nadzieje że są nadal mimo iż w spisie powszechnym nie ma, to że byli Czesi to że byli Szwajcarzy, co mamy udokumentowane. Mało osób to akcentuje jako plus, natomiast nie wydaje mi się żeby można było negatywnie mówić chociażby o Romach. Wszystkie badania gdzie jest robiony pomiar dystansu, wskazują że najmniej są lubiani Romowie później są Żydzi, później cała reszta świata”.

„Chciałam powiedzieć, że środowisko Zabłocia to nie jest tylko tutejsze środowisko, to są też pozostałości po żydowskich pokoleniach i po romskich. To nie jest proste całą tę kulturę zebrać w całość. Trzeba się zastanowić, co im chcemy przekazać i w jaki sposób”.

„Wielokulturowość zmieniała się raczej w homogeniczność, to oczywiście ma swoje plusy, ale ta przeszłość historyczna jest ciekawa, inna niż w pozostałej części miasta, chociażby ze względu na uprzemysłowienie w okresie przedwojennym, bardzo mocne wpływy Zabłocia, które zaczynają się mniej więcej w okolicach połowy XIX wieku i do wybuchu II wojny światowej, bardzo dużo się tutaj działo i o tym chcemy mówić”.

„Pani dyrektor wspomniała o tej ludności napływowej moim zdaniem wiąże się to też z tym, że Zabłocie było tą dzielnicą przemysłową i tutaj ludzie z całej Polski zjeżdżali się. Przemysł padł, ale ludzie zostali”.

„W Zabłociu mieszkało ponad tysiąc Żydów a nawet więcej. Oni zostali wywiezieni i wymordowani w Auschwitz. Oni nadawali tutaj ton mieli wpływ na tą kulturę i ja ich mile wspominam. To są starsi bracia w wierze. Są zaszczyty historyczne, ale teraz to się wszystko wyrównuje. Jest globalizacja”.

„Kultura łączy. Trzeba dołożyć wszelkich starań żeby młode pokolenie wyrosło na patriotów tej małej ojczyzny”.

Proponowane formy aktywności:

„Uważam, że każda próba od wczesnego dzieciństwa do późnej dorosłości powinna być objęta pewnego rodzaju zajęciami, tylko chodzi o to jak ich do tego zachęcić. Ta aktywizacja jest potrzebna. Z tego, co ja się orientuję bardzo dużo jest chętnych do tego żeby uczestniczyć w szkole dla rodziców. Taka pedagogizacja rodziców. To można przeprowadzić tylko trzeba mieć na to czas i fundusze.”

„No chociażby jakieś tanie kino, żeby były te bilety w miarę w przystępnej cenie, no nie wiem jakieś zajęcia dla seniorów, jak najbardziej. Ja myślę żeby wyciągnąć te osoby z domu. Pedagogizacja dla rodziców jak najbardziej. Szkoła dla rodziców - jak najbardziej, bo rodzice są chętni. Jak rodzice będą lepiej porozumiewać się z własnymi dziećmi to będą jakby wszyscy lepiej funkcjonować.”

5.2. Spotkanie z seniorami oraz dorosłymi - wnioski

Realizatorzy projektu chcieli poznać potrzeby oraz czynniki ograniczające uczestnictwo osób starszych w życiu społeczno-kulturalnym Zabłocia. Zorganizowano więc spotkanie będące okazją do poznania ich opinii na temat dostępnej oferty kulturalnej, zdiagnozowania poziomu aktywności i potencjału tej grupy wiekowej. Zaproszono seniorów do udziału w wywiadzie grupowym, pogłębionym

Zidentyfikowane problemy:

- ✳ brak opieki nad dziećmi uczestników,
- ✳ brak ofert zajęciowych,
- ✳ brak pomieszczeń,
- ✳ brak środków na zajęcia bezpłatne,

- ✳ brak elastycznych godzin zajęć uczestników, (system zmianowy),
- ✳ brak projektów realizowanych z Unii Europejskiej na dokończenie i podnoszenie kwalifikacji.

Grupa aktywnie pracowała nad swoim pomysłem, nadając mu formalny wyraz: – przykładowy projekt:

Nazwa Projektu: Koło Aktywnych Kobiet

Termin realizacji : wrzesień – listopad

Grupa docelowa: 25+

Realizacja projektu: warsztaty , szkolenia, DKF, prezentacje, pokazy, organizacja imprez, wystawy, profilaktyka zdrowotna, integracja międzypokoleniowa

Cele: wzbogacenie aktywności społecznej , wzrost poczucia własnej wartości

Kosztorys: wynagrodzenie dla prowadzących warsztaty, szkolenia, materiały, druk plakatów, zaproszeń, zakup biletów na imprezy kulturalne.

Pomoc ze strony organizatora: bezpłatne udostępnianie pomieszczeń, materiały biurowe

Rezultaty: zorganizowanie pięciu różnych tematycznych warsztatów, jedna wystawa powarsztatowa –ok. 500 osób zwiedzających, impreza integracyjna.

Element badawczy tzw. „Chmurki życzeń”, który został wykorzystany podczas spotkania (uczestnicy spotkania na kartce w kształcie chmurki pisali swoje oczekiwania, co do zajęć, które są według badanych dla nich samych najbardziej potrzebne):

- ✳ zajęcia z aerobiku; kurs komputerowy;
- ✳ kurs kroju i szycia , rękodzieło , zajęcia z tkactwa artystycznego , ceramika;
- ✳ j. angielski , kurs komputerowy , robótki artystyczne (rękodzieło) aerobik;
- ✳ zajęcia tańca towarzyskiego, robótki na drutach , szydełkowe;
- ✳ kurs aranżacja wnętrz, kurs komputerowy , j. angielski , kurs kroju i szycia , kurs gotowania , robótki ręczne, kurs makijażu, itp.;
- ✳ batik, zumba, carving, tai chi.

5.3. Działania animacyjno-diagnostyczne - wnioski

Warsztaty diagnostyczne z młodzieżą – uczniami Zespołu Szkół Budowlano-Drzewnych (grupa 21 osób), która znajduje się w Zabłociu. Badania przeprowadzono 6 czerwca br. w klubie „Papiernik” – filii Miejskiego Centrum Kultury w Żywcu. Miały na celu poznanie preferowanych przez młodzież form spędzania wolnego czasu oraz pasji i zainteresowań. Warsztaty badały również gotowość młodych ludzi do zaangażowania się w realizację działań dla swoich rówieśników. Uczestnicy warsztatów generowali pomysły na inicjatywy kulturalne skierowane do młodzieży.

Czas wolny spędzany przez badaną grupę młodzieży:

Preferowaną przez młodzież uczestniczącą w warsztatach formą spędzania wolnego czasu są zajęcia sportowe oraz spotkania z przyjaciółmi. Z obszaru kultury wśród zainteresowań pojawia się słuchanie muzyki oraz taniec. Żaden z uczestników warsztatów nie zadeklarował w wolnym czasie innej aktywności twórczej lub formy uczestnictwa w kulturze. W wymienionych formach nie pojawiło się czytanie książek, teatr ani kino.

- ✦ sport
- ✦ walka
- ✦ piłka nożna
- ✦ piłka ręczna
- ✦ przyjaciele, muzyka, sport
- ✦ komputer
- ✦ downhill (ekstremalna forma kolarstwa górskiego)
- ✦ muzyka
- ✦ koszenie trawy
- ✦ OSP
- ✦ czas z rodziną
- ✦ taniec
- ✦ rysunek
- ✦ spanie
- ✦ cyrk
- ✦ motoryzacja
- ✦ przyjaciele
- ✦ motors, downhill, freeride, enduro.

Pomysły na inicjatywy kulturalne młodzieży:

Młodzież podczas warsztatów została poproszona o zaproponowanie aktywności kulturalnych, w których najchętniej wzięłaby udział. Najwięcej wskazań otrzymały warsztaty teatralne, zajęcia z rysunku i kabaret (jako oglądanie prezentacji kabaretów). Pozostałe popularne wskazania to: gry zespołowe, zajęcia taneczne, zajęcia komputerowe, sztuki walki, koncerty muzyczne, karaoke spotkania z idolami. Młodzi ludzie zadeklarowali również chęć uczestnictwa w zajęciach, które przygotowałyby ich do wyboru przyszłego zawodu.

Aktywności kulturalne najchętniej deklarowane przez badanych uczniów:

- ✦ zajęcia teatralne ***
- ✦ kurs rysunku ***
- ✦ kabarety ***

- ✧ gry zespołowe **
- ✧ zajęcia taneczne **
- ✧ zajęcia komputerowe *
- ✧ sztuki walki *
- ✧ koncerty muzyczne (karaoke) *
- ✧ spotkania z idolami *
- ✧ kształcenie zawodowe (warsztaty) *
- ✧ targi rozwoju kulturalnego
- ✧ zajęcia motoryzacyjne
- ✧ nocne kino
- ✧ miejsce spotkań ze znajomymi (kawiarnie)
- ✧ kurs kulinarny
- ✧ Jasełka
- ✧ nauki języka obcego
- ✧ spotkania z ludźmi, którzy pokonali nałóg, chorobę
- ✧ kurs ratownictwa
- ✧ nowe zespoły muzyczne
- ✧ klub małych poetów
- ✧ zajęcia szachowe
- ✧ program podobny do Show „MAM TALENT”
- ✧ nauka gry na instrumentach
- ✧ spotkania z przedstawicielami płci przeciwnej
- ✧ savoir vivre – zajęcia
- ✧ warsztaty fotograficzne
- ✧ kurs ratownictwa
- ✧ wykłady astronomiczne
- ✧ nauka magii (iluzje)
- ✧ zajęcia ze sztuki walki
- ✧ zajęcia fotograficzne
- ✧ zajęcia filmowe
- ✧ zajęcia plastyczne
- ✧ zajęcia gastronomiczne
- ✧ zajęcia taneczne
- ✧ zajęcia muzyczne
- ✧ zajęcia rekreacyjne
- ✧ siłownia
- ✧ spotkania towarzyskie

- ✧ zajęcia z zakresu języka polskiego i literatury
- ✧ kulturystyka
- ✧ imprezy okolicznościowe
- ✧ ciekawe wykłady naukowe i pokazy.

Działania animacyjno-diagnostyczne - wybrane przykłady:

✧ **Tytuł projektu: „MAM TALENT”**

Do kogo będzie skierowany: dla wszystkich zainteresowanych

Czas trwania: 1- casting, 2 – dzień finał

Działania w projekcie Casting – (początek wakacji) → ćwierćfinał → półfinał →finał – (koniec wakacji)

Komu za to zapłacimy jurorom miejsce, oświetlenie, reklama, stylistka – fryzjer, kosmetyczka, nagłośnienie

✧ **Tytuł projektu: „MŁODY DA VINCI”**

Do kogo będzie skierowany: wiek bez ograniczeń, grupa do 20 osób,

Czas trwania: Projekt będzie trwał przez miesiąc, natomiast zajęcia odbywać się będą raz w tygodniu w ustalony dzień, czas trwania lekcji – 2 godz.

Działania w projekcie: tworzenie szkiców w tematyce krajobrazowej, nauka cieniowania rysunku, rysunki ukazane w perspektywie i odpowiednich wymiarach, na końcu(czyli po zakończeniu projektu) wystawa wszystkich obrazów i ewentualna sprzedaż.

Komu za to zapłacimy: instruktorom, osobom uczącym.

✧ **Tytuł projektu: „FOTOGRAFIA KRAJOBRAZU”**

Do kogo będzie skierowany: Dla młodzieży do 18 lat

Czas trwania: 3 tygodnie, 2 dni w tygodniu po 2h.

- warsztaty teorii od podstaw,
- zdjęcia w plenerze,
- wystawa.

Komu za to zapłacimy: instruktorowi za wypożyczenie sprzętu, przekąski i picie, za nagrody za najlepiej zrobione zdjęcie

✧ **Tytuł projektu: „SIŁKA Z BURNEJKĄ”**

Do kogo będzie skierowany do amatorów kulturystyki, powyżej 16 roku życia.

Czas trwania: Spotkania będą trwały przez 2 miesiące. Przez te 2 miesiące będą spotkania z profesjonalistami, m.in. : Burnejką i Pudzianowskim i porady od ekspertów jak ćwiczyć, jak odżywiać się.

Mapa myśli do określonych pojęć:

Uczestnicy warsztatów przygotowali również mapę myśli do pojęcia **dziedzictwo kulturowe**. Pod rozwagę należy wziąć fakt, że dziedzictwo kulturowe jest dla nich pojęciem, z którym się nie identyfikują. Nie myślą o nim w kategoriach „małej ojczyzny”, poczucia tożsamości lokalnej lub świadomości historii własnej rodziny. Mimo, że Żywcu działa wiele zespołów ludowych, folklor również nie zaistniał w skojarzeniach młodzieży jako element dziedzictwa kulturowego.

W związku z tym rekomenduje się działania kształcące w młodych ludziach postawy obywatelskie i przywiązanie do lokalnej tradycji.

DZIEDZICTWO KULTUROWE – mapa myśli według badanych to:

- ✧ pozostałości po innych epokach
- ✧ Katedry
- ✧ Stary Zamek
- ✧ Kościoły
- ✧ Kapliczka
- ✧ malarstwo
- ✧ Muzeum
- ✧ Hip-Hop
- ✧ zabytki
- ✧ fotografie
- ✧ Muzeum, muzyka, zabytki, pamiątki.

7. Dodatkowe elementy badawcze – 14 czerwca 2014 r. (zebrane pomysły)

Podczas trwania imprezy artystycznej pn. „Kulturalne Zabłocie” dodatkowo zorganizowano przestrzeń, której uczestnicy mogli zostawić swoje pomysły, życzenia. Wykorzystano do tego narzędzie – „drzewo życzeń/ drabina życzeń” oraz „Dom Kultury na kółkach”. Większym powodzeniem cieszyło się drzewko życzeń – wykorzystano do tego pracę przestrzenną dzieci w kształcie drzewa, a ankietowani mogli na chmurkach napisać swoje oczekiwania i życzenia i samodzielnie je zawiesić niczym liście.

Oto „życzenia” w ramach badania **„DRZEWKO ŻYCZEŃ”**:

- ✧ chcemy więcej wydarzeń
- ✧ koncerty metalowe konwentu
- ✧ Ja bym bardzo chciał jeszcze jedne warsztaty na Słowacji
- ✧ żeby było więcej wystaw obrazów i sztuki
- ✧ kurs szybkiego czytania dla dzieci i dorosłych
- ✧ kurs dla młodzieży udzielania pierwszej pomocy z certyfikatem ukończenia
- ✧ dużo miejsca na nowe kreatywne zajęcia

- ✧ prosimy o miejskie Przeglądy Zespołów Rockowych
- ✧ warsztaty na Słowacji
- ✧ chciałbym zagrać główną rolę w przedstawieniu przygotowanym przez „klub Papiernik”
- ✧ żeby były organizowane konwenty - zloty fanów
- ✧ więcej konwentów i własnego słynnego na całą Polskę
- ✧ chcielibyśmy więcej występów
- ✧ zostać tancerką
- ✧ chcę by Papiernik był piękny
- ✧ chcielibyśmy więcej występów publicznych
- ✧ więcej zajęć tanecznych dla dzieci
- ✧ warsztaty kulinarne , kuchnia górali żywieckich
- ✧ więcej rzeczy związanych z drutem
- ✧ więcej pieniędzy dla „Papiernika”
- ✧ wykłady dla dzieci i młodzieży o historii Żywca i Zabłocia
- ✧ żeby było dużo więcej konkursów
- ✧ więcej środków finansowych na działalność klubu „Papiernik”
- ✧ reaktywować „ŻYWIECKI ROCKOSZ”
- ✧ chcemy więcej dodatkowych zajęć.

„DOM KULTURY NA KÓLKACH” – to metaforyczna forma plastyczna, gdzie w dachu formy domu można było wrzucać do środka „życzenia” w ramach badania uczestników imprezy. Znalazły się tutaj następujące życzenia:

- ✧ chciałabym być piosenkarką
- ✧ chcę mieć miejsce gdzie mogę spędzać czas po szkole
- ✧ zostanie tancerką
- ✧ pojechać na mecz FCB
- ✧ chcę jechać na koncert Justina Biebera
- ✧ chcę wystąpić w talent Show Equestria
- ✧ chcę żeby moje dziecko rozwijało się kreatywnie
- ✧ chcę mieć psa
- ✧ chcę mieć miejsce gdzie mogę malować
- ✧ chcę wystąpić w talent Show Equestria
- ✧ chcę zostać malarką
- ✧ zajęcia językowo- teatralne dla dzieci przedszkolnych
- ✧ plenery plastyczne dla dzieci szkolnych – wakacje
- ✧ więcej koncertów
- ✧ więcej jedzenia

- ✧ zostanie tancerką
- ✧ chcę mieć kota
- ✧ mieć duży dom.

Pomoc wielu osób, instytucji działających w Zabłociu przyczyniła się do stworzenia pewnego rodzaju podstawy do dalszych działań, utwierdziła nas w przekonaniu o dużej sile zwrotnej realizowanych działań, docenienia pracy nad tworzeniem możliwości do rozwoju społeczności lokalnej do tworzenia i budowania miejsca o dużym potencjale kulturalno-społecznym.

W ogłoszonym konkursie na „**Małe Inicjatywy w Zabłociu**” wpłynęło 27 projektów do dalszej realizacji wytypowano 7 oraz w przypadku rezygnacji, problemów z realizacją, czy sił wyższych projekt rezerwowy. Zostaną one zrealizowane drugiej części w bieżącym roku.

PODSUMOWANIE

- ✧ Mimo, iż mieszkańcy Zabłocia spędzają większość czasu wolnego w miejscu zamieszkania w małym stopniu korzystają z dostępnej oferty kulturalnej. Brak entuzjazmu dla proponowanych form aktywności, łączy się z niskim poziomem ogólnego zainteresowania życiem kulturalnym dzielnicy.
- ✧ Czynniki ograniczające aktywność mieszkańców Zabłocia wynikają z barier finansowych, ale również z braku odpowiedniego zaplecza i wsparcia instytucji samorządowych, których rolą powinno być stwarzania warunków rozwoju dla osób z potencjałem kulturotwórczym.
- ✧ Na terenie Zabłocia działa wiele grup i organizacji podejmujących różnorodne działania społeczno-kulturalne. Ich liderzy trafnie diagnozują lokalne problemy i poszukują dla nich rozwiązań. Mają silne poczucie misji i odpowiedzialności za miejsce w którym żyją i działają
- ✧ Motywacja do działań inicjatorów i liderów życia kulturalnego wynika w większości z potrzeby aktywności na rzecz dobra wspólnego, samorozwoju i rozwoju reprezentowanej grupy.
- ✧ Zdaniem liderów, kształtowanie postaw mieszkańców możliwe jest dzięki długofalowym działaniom strategicznym.
- ✧ Młodzież gimnazjalna to grupa z potencjałem i licznymi pomysłami na oddolne działania. Korzysta z różnorodnych źródeł inspiracji, spędzając czas wolny w towarzystwie rówieśników.
- ✧ Młodzież klas ponadgimnazjalnych najchętniej spędza czas wolny słuchając muzyki i przebywając w gronie znajomych i przyjaciół. Chętnie poszukuje form aktywności, które przygotowałyby młodych do wyboru przyszłego zawodu, rzadziej - możliwości aktywności twórczej lub form uczestnictwa w kulturze.

- ✦ Seniorzy to grupa osób aktywnych. Jej przedstawiciele mówią o swoich potrzebach i poszukują dla nich rozwiązań. Zaproponowane przez nich formy aktywności można by uwzględnić planując kolejne działania kulturalne w Zabłociu
- ✦ Działalność klubu „Papiernik” jest rozpoznawalna i powszechnie ceniona. Odgrywa istotną rolę w integrowaniu społeczności lokalnej.
- ✦ Pomysły zmian dotyczą dywersyfikacji oferty kulturalnej, wychodzącej poza regionalizm. Wskazują na potrzebę sięgania po nowe formy i narzędzia pracy, wychodzenie z kulturą na zewnątrz w miejsca nieoczywiste.
- ✦ Wielokulturowość i silnie odczuwana tożsamość lokalna są czynnikami, które urozmaicają koloryt lokalny. Wzbogacają go, ale i wnoszą nowe wyzwania.

